

Témy bakalárskych prác pre akademický rok 2023/2024

Oddelenie Humánnej a regionálnej geografie

Mgr. Marián Kulla, PhD.

Regenerácia poľnohospodárskych brownfields na Slovensku – prípadová štúdia vybraného regiónu Slovenska

Brownfield sa stal celosvetovo uznávaným pojmom, ktorý označuje akýkoľvek pozemok alebo areál, ktorý bol predtým využívaný alebo zastavaný a v súčasnosti nie je plne využívaný. Môže byť čiastočne obsadený alebo využívaný, môže byť prázdny, opustený alebo kontaminovaný, a preto nemusí byť nevyhnutne k dispozícii na okamžité využitie. Brownfields sú výsledkom meniacich sa modelov ekonomických štruktúr v mnohých regiónoch - zväčša sa považujú za územia degradujúce hodnotu okolitej krajiny, častokrát je náročné ich predať a obce ich nedokážu revitalizovať vlastnými zdrojmi. Na Slovensku sa vo veľkom množstve objavili až po rozpade centrálne plánovanej ekonomiky a prechode na trhové hospodárstvo v 90. rokoch 20. storočia. Tieto procesy viedli aj k rozpadu viacerých poľnohospodárskych subjektov, z ktorých niektoré boli revitalizované ale bohužiaľ viaceré z nich dlhodobo chátrajú. Poľnohospodárske brownfieldy sa nachádzajú zvyčajne vo vidieckych regiónoch s nižšou hustotou obyvateľstva. Cieľom bakalárskej práce bude poukázať na základe vlastného terénneho výskumu na príklady úspešnej ale aj neúspešnej regenerácie poľnohospodárskych brownfields vo vybranom regióne východného Slovenska.

Mgr. Marián Kulla, PhD.

Vidiecky maloobchod vo vybranom regióne Slovenska

Významnou súčasťou maloobchodu na Slovensku sú maloobchodné predajne na vidieku. Majú svojich zákazníkov, atmosféru a mnohé aj niekoľkoročnú tradíciu. V posledných niekoľkých rokoch sú tieto predajne viac ohrozované rozrastajúcimi sa veľkoplošnými predajňami a novovznikajúcimi regionálnymi nákupnými centrami. Napriek tomu odolávajú, fungujú, ponúkajú požadovaný sortiment a viaceré užitočné služby. Zákazníci v nich realizujú najradšej menšie nákupy čerstvého tovaru, ale ich návštevy sú opakované, a tak často už predávajúci presne vie, čo ktorý zákazník nakupuje. Vo vidieckych predajniach pracujú veľakrát ľudia z danej obce alebo najbližšieho okolia.

Cieľom bakalárskej práce je poukázať na priestorové rozmiestnenie maloobchodných predajní na vidieku vo vybranom regióne Slovenska, ich zloženie na základe sortimentovej skladby, proces koncentrácie maloobchodu na vidieku, spôsoby akými bojujú s veľkými zahraničnými reťazcami.

Mgr. Marián Kulla, PhD.*Turistické rozhľadne na Slovensku a ich prínos pre rozvoj cestovného ruchu*

Na Slovensku vyrástlo v posledných rokoch niekoľko rozhľadní - vyhliadkových veží, ktoré lákajú množstvo turistov. Pre návštevníkov sú zaujímavé výhľadmi na okolitú krajinu, niektoré svojou výškou, či netradičným vzhľadom. Väčšina z nich je napojená na značené turistické chodníky. Cieľom bakalárskej práce bude zmapovať turistické rozhľadne vo vybranom regióne, vyhodnotiť realizačné predpoklady v ich okolí, architektúru, spôsob financovania, či ich návštevnosť.

Mgr. Marián Kulla, PhD.*Diverzifikácia trás a zdrojov zemného plynu v Európe*

V roku 2021 predstavoval dovezený zemný plyn 83 % z celkového množstva plynu v EÚ. Dodávky sa realizovali prevažne z Ruska. Po invázii Ruska na Ukrajinu bola Európa nútená urýchlene diverzifikovať svoje zdroje dodávok zemného plynu, aby znížila svoju závislosť od Ruska. Tento proces je však veľmi zdĺhavý a nákladný a vyžaduje si značné investície do infraštruktúry (nové plynovody, terminály LNG a pod.). Cieľom bakalárskej práce bude poukázať na to ako sa krajiny Európy vysporiadali s procesom diverzifikácie dodávok tejto kľúčovej energetickej suroviny.

RNDr. Janetta Nestorová-Dická, PhD.*Súčasný vývojové tendencie nezamestnanosti na Slovensku a v jeho regiónoch*

Dôsledkom Covid19 pandémie došlo v hospodárstve, nielen Slovenska, k významným zásahom, ktoré ovplyvnili a naďalej ovplyvňujú ekonomický vývoj v regiónoch, pričom sa podieľala aj na opätovnom vzostupe nezamestnanosti. Hospodársku krízu Slovenska prehlbuje i súčasná energetická kríza. Cieľom bakalárskej práce je jednak zhodnotiť vývoj nezamestnanosti na Slovensku a v jeho regiónoch, a tiež zhodnotiť aj vplyv rôznych opatrení v ekonomickom sektore Slovenska na vývoj nezamestnanosti. Prvá časť práce predstavuje prehľad situácie v krajinách sveta. Druhá časť práce pozostáva z prehľadu vývoja nezamestnanosti na Slovensku a v jeho regiónoch, nielen prostredníctvom miery nezamestnanosti, ale aj podľa vybraných štruktúrnych vlastností nezamestnaných obyvateľov.

RNDr. Janetta Nestorová-Dická, PhD.*Udržateľnosť vysokoškolského vzdelávania v kontexte znižujúcej sa študentskej populácie na území mesta Košice*

Jedným z významných problémov, ktorým vysoké školy čelia je, že počet mladých ľudí na Slovensku v posledných rokoch dramaticky poklesol. Pre plánovanie vzdelávania je rozhodujúce tempo a dynamika rastu populácie študentov. Cieľom BP je skúmať dopady demografického poklesu na populáciu študentov vysokých škôl v meste Košice. Demografický pokles mladej populácie je čoraz výraznejší, čo sa prejavuje v znižujúcej sa populácii vysokoškolákov a doterajší vývoj pôrodnosti a plodnosti na Slovensku je kľúčový pre odhad budúcej populácie mladých ľudí.

RNDr. Janetta Nestorová-Dická, PhD.

Vymiera populácia Rusínov na Slovensku?

V médiách sa pred určitým časom objavil článok, že „Rusíni v tomto storočí zaniknú“. Cieľom BP, je svojim vlastným výskumom, potvrdiť alebo vyvrátiť uvedené tvrdenie. K naplneniu cieľa BP je potrebné podrobne preskúmať a analyzovať dáta z posledných sčítaní ľudu, a teda nielen verifikovať tvrdenie publikované v médiách z roku 2012, ale aj identifikovať rastúce či klesajúce regióny Slovenska s rusínskym národnosťou, resp. obyvateľstvo s materinským rusínskym jazykom.

doc. Mgr. Ladislav Novotný, PhD.

Priestorová diferenciácia skutočného salda medzinárodnej migrácie na Slovensku

Oficiálna štatistika radí Slovensko medzi krajiny s kladným saldom medzinárodnej migrácie. Mnohé štúdie však upozorňujú, že táto štatistika neodzrkadľuje reálny stav. Podobne ako vo viacerých stredo- a východoeurópskych krajinách, evidencia migrácie vychádza z oficiálnych hlásení o zmene trvalého pobytu, resp. prihlásení sa cudzincov na určitú formu pobytu na Slovensku. Ohlásenie zmeny trvalého pobytu pri migrácii do zahraničia je síce zákonnou povinnosťou, avšak vzhľadom na absenciu sankcií za jej nesplnenie, povinnosťou nevyhľaditeľnou. Tak vzniká disproporcja medzi počtom reálne odšťahovaných osôb a počtom evidovaných emigrantov. Naopak, evidencia imigrácie na Slovensko je pomerne precízna. Cieľ bakalárskej práce je odhadnúť reálne saldo medzinárodnej migrácie medzi Slovenskom a vybranými krajinami, a na základe neho zhodnotiť migračnú bilanciu na regionálnej úrovni. Vychádzať sa pritom bude z porovnávania databáz slovenského štatistického úradu s databázami vybraných krajín a medzinárodných organizácií.

doc. Mgr. Ladislav Novotný, PhD.

Najväčšie vidiecke obce na Slovensku

Ostatné sčítanie obyvateľstva na Slovensku prinieslo zmeny na popredných priečkach rebríčka najväčších vidieckych obcí na Slovensku. Smižany pri Spišskej Novej Vsi stratili prvenstvo v prospech Bernolákova v bratislavskom zázemí. Aj tieto zmeny poukazujú na to, že sídlený systém sa vyvíja neustále a populačná dynamika sa môže nesmierne výrazne prejavíť najmä na lokálnej úrovni. Cieľ bakalárskej práce je zhodnotiť populačný vývoj vybraných najväčších vidieckych obcí Slovenska, vývoj ich ekonomickej základne, vybavenosti, a postavenia v regionálnom systéme.

doc. Mgr. Ladislav Novotný, PhD.

Migračné preferencie Ukrajincov na Slovensku

Objem migrácie z Ukrajiny na Slovensko má v poslednom desaťročí postupne narastal. Viaceré štúdie pritom poukazujú, že práve imigranti z Ukrajiny patria k najlepšie integrovaným zahra-

ničným migrantom na Slovensku a v mnohých regiónoch dokážu aspoň čiastočne kompenzovať úbytok obyvateľstva a ľudského kapitálu spôsobený najmä vnútornou migráciou. V dôsledku ruskej invázie na Ukrajinu zažilo Slovensko najmä v prvej polovici roka 2022 veľký nápor ľudí prichádzajúcich z Ukrajiny (s rôznym statusom z pohľadu medzinárodnej migrácie). Je zrejmé, že pre mnohých z týchto ľudí bolo Slovensko len tranzitnou krajinou, prípadne je dočasným domovom. Na základe poznatkov z iných utečeneckých vln však možno predpokladať, že čím dlhšie bude konflikt trvať, tým viac ukrajinských občanov sa na Slovensku usadí natrvalo. Cieľ práce je zhodnotiť aktuálne priestorové rozloženie migrantov z Ukrajiny na Slovensku a pomocou rozsiahleho dotazníkového prieskumu preskúmať ich migračné preferencie. Práca by pritom mala zhodnotiť jednak priestorovú diferenciáciu týchto preferencií, jednak ich variabilitu podľa obdobia a dôvodu príchodu na Slovensko.

Mgr. Loránt Pregi, PhD.

Využitie GIS a geopriestorových technológií v športe

V posledných desaťročiach má technologický vývoj výrazný vplyv aj na profesionálny šport. Do prípravy športovcov a profesionálnych športových klubov okrem trénerov, lekárov alebo masérov sa zapájajú aj odborníci, ktorí využívajú moderné vedecké metódy na zlepšenie ich výkonnosti alebo dosiahnutia čo najlepších výsledkov. Počas tréningov, zápasov alebo športových podujatí sa zaznamenáva obrovské množstvo dát, ktorých výpovedná hodnota je bez priestorovej analýzy často významne nižšia. Okrem poznania čo, ako a kedy sa to stalo, je dôležité odpovedať aj na otázky kde sa to stalo. Preto sa pri analýze dát čoraz častejšie využívajú aj moderné geopriestorové technológie, GIS aplikácie a metódy. Cieľom bakalárskej práce je predstaviť rôzne geopriestorové technológie a GIS metódy, ktoré sa využívajú na zhodnotenie a geovizualizáciu dát v profesionálnom športe, alebo pri organizovaní športových podujatí. Parciálnym cieľom práce je aj zmapovať slovenské športové kluby, ktoré využívajú vyššie uvedené technológie.

Voľná téma:

Študent môže prísť aj s návrhom vlastnej témy. V tom prípade si pripraví anotáciu témy práce, s ktorou osloví vhodného školiteľa. V prípade, že školiteľ bude súhlasiť, vypíše sa navrhnutá téma pre tohto študenta do AISu.
